

Název vyučovacího předmětu: Společenskovední vzdělávání (dějepis)

Celkový počet vyučovacích hodin: 96

Školní vzdělávací program: **Praktická setra**Kód a název oboru vzdělání: **53-41-M/03 Praktická sestra**

Délka a forma studia: čtyřleté denní studium

Stupeň vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou

Datum platnosti vzdělávacího programu: od **1. září 2019 počínaje prvním ročníkem**

Název předmětu	Dějepis a teorie kultury				
	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin týdně	2	1	-	-	3

Pojetí předmětu**Obecný cíl předmětu**

Úkolem výuky dějepisu je vytvářet a kultivovat historické vědomí a spolu s dalšími obory přispívat k celkovému začleňování žáků do společnosti, neboť výuka systematizuje různé historické informace, s nimiž se žáci v běžném životě setkávají a budou setkávat. Dějepis umožňuje žákům, aby dokázali pomocí poznatků o historii lépe a hlouběji porozumět současnosti. Podstata dějepisného vyučování spočívá v pochopení vztahů, vazeb, souvislostí a procesů, které svým jednáním lidé vyvolávají a které je svými důsledky zpětně ovlivňují.

Charakteristika učiva

Učivo obsahuje systémový výběr z přehledu historického vývoje od starověku do současnosti včetně kulturních dějin a stručného seznámení s dějinami oboru na základě významných historických pojmů a procesů. Hlavní důraz je kladen na dějiny 19. a 20. století, protože nejnovější dějiny jsou nejdůležitější pro pochopení současnosti. Rozvíjejí se především občanské kompetence: aby si žáci uvědomovali vlastní kulturní a národní identitu, byli hrdí na tradice a hodnoty svého národa a chápali je v evropském kontextu.

Pojetí výuky

Výuka dějepisu je pro žáka zajímavá a stimulující, rozvíjí jeho intelektové a komunikativní schopnosti, ovlivňuje jeho hodnotovou orientaci. Učivo vychází ze znalostí žáka získaných na základní škole. Přiměřená pozornost je věnována rozvoji dovedností a schopností žáků, jejich samostatné a týmové práci. Předmět výrazně podporuje funkční gramotnost žáků, a to systematickou prací s texty různého druhu (verbálními, ikonickými i kombinovanými). Výuka také přispívá k chápání hodnoty historických a kulturních památek.

Volba forem a metod výuky je provedena se zřetelem na cíle stanovené školním vzdělávacím programem, s maximálním využitím metod názorně demonstračních a aktivizujících. Při realizaci výuky je vhodné:

-procvičovat a doplňovat znalost historie s využitím obrazového a textového materiálu, samostatné či skupinové práce žáků (doplňování, přiřazování názvů, testové úlohy apod.)

-v rámci motivace uvádět souvislosti mezi vědomostmi a dovednostmi již získanými, plánovaným tématem učiva a současností

-frontální výuku podporovat a doplňovat využíváním IKT (internet, dynamická, statická projekce obrazů) map, prezentace apod. a dalších názorně demonstračních pomůcek (DVD, video)

-při výkladu využívat a porovnávat životní zkušenosti žáků, vést žáky na základě dosavadního poznání k vyvozování vlastních závěrů, divergentnímu a kritickému myšlení (např. formou diskuze, brainstormingu)

-výklad doplňovat příklady z regionu - slovně, audiovizuální technikou, dle možností návštěvou muzea, historickou exkurzí, popřípadě samostatnou prezentací žáků

Hodnocení výsledků žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Při hodnocení výsledků učení se zaměřit na:

- hloubku porozumění látce
- schopnost využití mezipředmětových vztahů
- schopnost aplikace poznatků při řešení problémů
- schopnost pracovat s texty různého charakteru
- schopnost kriticky myslet a debatovat o historické problematice

Metody hodnocení

- písemné testy po probrání určitých tématických celků
- průběžné ústní zkoušení
- hodnocení samostatné práce a aktivity v hodině
- hodnocení referátů
- sebehodnocení žáka
- vzájemné hodnocení při prezentaci výsledků práce

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů

Rozvíjené klíčové kompetence:

- **kompetence k učení** tzn. mít pozitivní vztah k osvojování si poznatků a motivaci k dalšímu (kontinuálnímu) vzdělávání, ovládat techniky učení, uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), využívat různé informační zdroje, sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí
- **kompetence k řešení problémů** tzn. samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve, spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení), kriticky myslet, svá rozhodnutí obhájit

- **kompetence komunikativní** tzn. srozumitelně a výstižně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat, respektovat názory druhých; dodržovat jazykové a stylistické normy v písemné a ústní formě
- **kompetence personální a sociální** tzn. pracovat samostatně i v týmu, podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu; nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým; provést sebehodnocení, uvědomit si své přednosti i nedostatky, přijímat radu a kritiku, adekvátně na kritiku reagovat
- **občanské kompetence a kulturní povědomí** tzn. jednat odpovědně ve vlastním a veřejném zájmu v souladu s morálními principy a respektováním práv a osobnosti člověka, dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci, přispívat k uplatňování hodnot demokracie, uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých, zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě, chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje, uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu, podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah
- **kompetence k pracovnímu uplatnění** tzn. mít odpovědný postoj ke vzdělávání a vlastní profesní budoucnosti, uvědomit si význam celoživotního učení a nutnost přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám, naučit se orientovat na pracovním trhu v souvislostech s regionálními dějinami, získat reálnou představu o prostředí, platových podmínkách v oboru a o jeho vývoji.
Řešit samostatně běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení, volit prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností vědomostí nabytých dříve.
- **kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi** tzn. vyhledávat informace, efektivně s nimi pracovat, kriticky je vyhodnocovat a odpovědně uplatňovat

Rozvíjená průřezová témata:

- **občan v demokratické společnosti** – žák získá vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku; naučí se hledat kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností a být tolerantní; naučí se odolávat myšlenkové manipulaci; dovede se orientovat v mediálních obsazích, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své různé potřeby; naučí se jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení; dokáže si vážit si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a bude se snažit chránit je a zachovat pro budoucí generace.
- **člověk a životní prostředí** – životní prostředí člověka – prostupuje celými dějinami, ale větší důraz je kladen na dějiny 19. a 20. století; v souvislosti s charakteristikou společenského a hospodářského vývoje žák pochopí vlastní odpovědnost za své jednání a bude se snažit aktivně se podílet na řešení environmentálních problémů; osvojí si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v

osobním a profesním jednání; dokáže esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí

- **Člověk a svět práce**– žák je veden k uvědomění si zodpovědnosti za vlastní život, v procesu sebehodnocení formuluje vlastní priority; naučí se pracovat s informacemi, vyhledávat, vyhodnocovat a využívat informace, dokáže odpovědně rozhodovat na základě vyhodnocení získaných informací, umí vhodně komunikovat při důležitých jednáních
- **informační a komunikační technologie:**
práce s internetem - průběžně příprava různých referátů a další doplnění výuky, žák si uvědomuje nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím

Rozvíjené mezipředmětové vztahy:

- Český jazyk a literatura
- Občanská nauka
- Informační a komunikační technologie

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání:

Výsledky vzdělávání	Učivo	Počet hodin
1. ročník		
Žák: <ul style="list-style-type: none">- umí objasnit význam minulosti, chápe variabilitu jejích, výkladů- je seznámen se základními prameny a pomocnými vědami historickými.- zná a dovede uvést příklady kulturního přínosu starověkých civilizací (okrajově Egypt, Mezopotámie, Indie, Čína), především starověkého Řecka a Říma, judaismu a křesťanství.	1. Poznávání dějin -význam poznání dějin, variabilita výkladů minulosti, historické prameny, pomocné vědy historické, období pravěku 2.Starověk - odkaz a kulturní přínos starověkých civilizací antická kultura, judaismus a křesťanství jako základ evropské civilizace	15
Žák: <ul style="list-style-type: none">- charakterizuje obecně středověk a jeho kulturu- vysvětlí počátky a rozvoj českého státu ve středověku- vysvětlí významné změny, které v dějinách nastaly v době raného novověku- objasní nerovnoměrnost historického vývoje v raně novověké Evropě včetně rozdílného vývoje politických systémů- charakterizuje umění renesance, baroka a klasicismu- objasní význam osvícenství	3.Středověk <ul style="list-style-type: none">- nejvýznamnější středověké státy, středověké hospodářství, kultura, křesťanská církev, společenské uspořádání, Velká Morava, vznik a rozvoj českého státu 4. Raný novověk humanismus a renesance; objevy nových zemí český stát, počátek habsburského soustátí; války v Evropě, reformace a protireformace; nerovnoměrný vývoj v západní a východní Evropě, rozdílný vývoj politických systémů: absolutismus a počátky parlamentarismu baroko a klasicismus, osvícenství	30

<p>2.ročník</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje první Československou republiku a srovná její demokracii se situací za tzv. druhé republiky (1938-1939) - objasní vývoj česko-německých vztahů - vysvětlí projevy a důsledky velké hospodářské krize - charakterizuje fašismus, nacismus; srovná nacistický a komunistický totalitarismus - popíše mezinárodní vztahy v době mezi první a druhou světovou válkou - objasní, jak došlo k dočasné likvidaci ČSR - objasní cíle válčících stran ve druhé světové válce, její totální charakter a výsledky - popíše válečné zločiny včetně holocaustu 	<p>1. Novověk – 20. století</p> <p>a) Demokracie a diktatura Československo v meziválečném období, autoritativní a totalitní režimy, nacismus v Německu a komunismus v Rusku a SSSR, velká hospodářská krize mezinárodní vztahy ve 20. a 30. letech, růst napětí a cesta k válce</p> <p>b) Druhá světová válka Československo za války, druhý čs. odboj, válečné zločiny včetně holocaustu, důsledky války</p>	<p>14</p>
---	--	------------------

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní uspořádání světa po druhé světové válce a důsledky pro Československo - objasní pojem studená válka - popíše projevy a důsledky studené války - charakterizuje komunistický režim v ČSR, v jeho vývoji a v souvislostech se změnami v celém komunistickém bloku - popíše vývoj ve vyspělých demokraciích a vývoj evropské integrace - - - popíše dekolonizaci a objasní problémy třetího světa - vysvětlí rozpad sovětského bloku - - - uvede příklady úspěchů vědy a techniky ve 20. století - charakterizuje umění 20. století na jeho typických ukázkách - - popíše rozčlenění soudobého světa, vysvětlí konflikty současnosti a jejich řešení - - objasní postavení ČR v Evropě, cíle a politiku OSN, NATO a EU 	<p>c) Svět v blocích</p> <ul style="list-style-type: none"> -poválečné uspořádání v Evropě a ve světě - poválečné Československo - studená válka - - komunistická diktatura v Československu a její vývoj demokratický svět; - postavení USA x SSSR - - třetí svět a dekolonizace - konec bipolarity Východ-Západ rozpad Československa, vznik České republiky - -kultura a umění 20. století - 2. Soudobý svět - rozmanitost soudobého světa (světová náboženství, velmoci, rozvojové země, vyspělé státy) - integrace a dezintegrace - Česká republika a svět – NATO, OSN, EU, globální problémy a globalizace 	<p>14</p> <p>4</p>
---	--	----------------------------------